

MINISTARSTVO FINANSIJA REPUBLIKE SRPSKE

Tema:

Alati za upravljanje gotovinom i
projekcije budućih tokova gotovine

21. maj 2015 god., Tirana Mr Slavica Milikić, Pomoćnik ministra

Uvod

- Cilj ove prezentacije jeste da vas upoznam sa alatima upravljanja gotovinom i projekcijama budućih tokova gotovine u našoj zemlji.
- Na osnovu godišnjeg plana Budžeta za tekuću godinu, Trezor Republike Srpske izrađuje projekciju budućih tokova gotovine.
- Trezorski sistem Republike Srpske obuhvata Trezor Republike i lokalne trezore.

Struktura i obuhvat Jedininstvenog računa Trezora, Budžet, rolling forecast

- Jedininstveni račun Trezora je račun na koji se vrše uplate sredstava na ime Republike, opština, gradova i fondova sa računa javnih prihoda ili direktno, kao i sve isplate u ime Republike, opština, gradova i fondova, a sistem Jedininstvenog računa Trezora sastoji se od računa javnih prihoda, investicionih računa, transakcionih računa i računa za posebne namjene.
- Jedininstvenim računima Trezora nisu obuhvaćeni računi budžetskih korisnika koji se nalaze u sistemu trezorskog poslovanja, a kojima je Ministarstvo finansija Republike Srpske odobrilo da posjeduju vlastite račune kojima samostalno upravljaju, ali koji su predmet Konsolidovanog izvještaja o izvršenju budžeta.
- Budžet se unosi kvartalno.
- Kontinuirane projekcije (rolling forecast) bilansa Jedininstvenog računa Trezora vrše se na dnevnom, mjesečnom i kvartalnom nivou.
- Projekcija novčanog toka se vrši na osnovu priliva i odliva.

Izvori informacija za gotovinski tok

- Osnovni izvor informacija za izradu gotovinskog toka je Budžet. Budžet je procjena budžetskih sredstava i budžetskih izdataka za jednu fiskalnu godinu.
- Cilj upravljanja novčanim tokovima jeste kontrola potrošnje i efikasna implementacija Budžeta.
- Ministarstvo finansija Republike Srpske na osnovu redovnih planova budžetskih korisnika sačinjava godišnji plan Budžeta. Trezor Republike Srpske na osnovu plana koji izradi Budžet za tekuću godinu izrađuje plan trošenja sredstava na mjesečnom i godišnjem nivou.
- Terminski plan Resor za Trezor izrađuje prema grupama za plaćanje i periodima izmirenja obaveza na mjesečnom nivou.

Alati za upravljanje gotovinskim deficitom

- Do narušavanja planiranog novčanog toka dolazi usljed smanjene naplate poreskih i neporeskih prihoda, ili vanrednih situacija kao što su situacije nastale elementarnim nepogodama (poplave..).

Ministarstvo finansija Republike Srpske u slučaju problema sa kratkoročnim i dugoročnim novčanim tokom koristi uobičajeni mehanizam Trezora, tj. zadržavanje isplata.

Naša zemlja Zakonom o budžetskom sistemu, te članom 42. pomenutog Zakona definisala je da, ako se u toku fiskalne godine izdaci povećaju ili sredstva smanje, Vlada na prijedlog Ministarstva može donijeti odluku o privremenom obustavljanju izvršenja Budžeta u periodu koji nije duži od 45 dana.

Naša zemlja budžetske izdatke izmiruje redovno, a u vanrednim situacijama, svoje obaveze izmiruje prema prioritetima.

Mehanizmi efikasnosti zaduživanja i investiranja

U Republici Srpskoj uspostavljene su mjere za zaduživanje i investiranje javnih sredstava.

- Mjere zaduživanja

Ministarstvo finansija je odgovorno za finansiranje obaveza države, a ukoliko ih ne može podmiriti prikupljenim prihodima, poseže za tržištem kapitala.

Instrumenti zaduživanja u našoj državi dijele se prema vrsti i ročnosti:

- tržište kratkoročnih instrumenata (trezorski zapisi, emisija kratkoročnih obveznica),
- tržište dugoročnih instrumenata (ino dug, emisija dugoročnih obveznica).

- Mjere investiranja javnih sredstava

Prema Zakonu o investiranju, pod raspoloživim javnim sredstvima koja se mogu investirati podrazumjevaju se novčana sredstva koja trenutno nisu potrebna za druge namjene, niti su ograničena drugim namjenama.

Utvrđivanje viška raspoloživih sredstava utvrđuje se na osnovu terminskog mjesečnog i godišnjeg plana priliva i odliva, uz poštovanje principa likvidnosti kojim se utvrđuje da investirana sredstva moraju imati rok dospijeca kraći od roka namjenskog trošenja raspoloživih novčanih sredstava.

Zaključak

- U Republici Srpskoj je u 2001 god. uspostavljen trezorski sistem poslovanja kojim je obahvaćena Republika, opštine i fondovi.
- Plan trošenja sredstava se izrađuje u skladu sa usvojenim Budžetom, koji se usvaja do 15-og decembra tekuće godine za narednu godinu, a unosi se kvartalno.
- Pored teške ekonomske situacije, našu zemlju je zadesila i teška elementarna nepogoda 2010 god., a u mnogo većim razmjerama 2014 god., te dovela do velikih vanrednih izdataka.
- Ponosni smo što situaciju uspješno prevazilazimo, zahvaljujući prije svega solidarnosti kako građana naše zemlje, tako i građana i institucija drugih zemalja.
- Brzom reakcijom vladinih institucija uspostavljene su mjere i zakoni, čiji efekti su doveli do stabilnosti novčanog toka i do toga da naša zemlja ne primjeni mehanizam obustave isplata na 45 dana kako je predviđeno Zakonom o budžetskom sistemu, nego isplate vrši sa kratkoročnim kašnjenjem i prema prioritetima.
- Takođe napominjemo i činjenicu da, kao i druge zemlje, i naša zemlja ima potrebu da poseže za tržištem kapitala, najčešće emitovanjem vrijednosnih papira, buduci da je to i u svijetu najlikvidnije tržište.

Hvala na pažnji!